

Akershus Slott

Med forbehold om endringer
SPERRET til 11.4.88 kl. 20.00

Gro Harlem Brundtland

TALE VED REGJERINGENS MIDDAG FOR SPANIAS STATSMINISTER FELIPE GONZALEZ, AKERSHUS SLOTT, DEN 11. APRIL 1988.

Herr Statsminister og fru Gonzalez,
Mine damer og herrer,

Det er en stor glede for meg å ønske Spanias statsminister og fru Gonzalez velkommen til Norge og til denne middag på Akershus Slott. Felipe Gonzalez er den første spanske statsminister som avlegger et offisielt besøk til Norge. Besøket understreker den vilje som er tilstede i begge land til å bygge videre ut et samarbeid som allerede er kommet langt på mange områder.

Men Felipe Gonzalez har vært i Norge før. Du var her i 1975 som leder av et ulovlig politisk parti. Da du besøkte Norge året etter, var ditt parti fortsatt formelt forbudt, men det kunne nå likevel få drive sin virksomhet i all offentlighet. Noen år senere var du tilbake i Norge, og da som leder av det største opposisjonspartiet i det spanske parlament. Ditt fjerde Norges-besøk er som statsminister.

Denne progresjon sier meget om den politiske utvikling i Spania i senere år. I Norge kjenner vi godt til og beundrer det arbeid for demokrati som så mange spaniere har deltatt aktivt i. Din personlige innsats for å befeste og videreutvikle spansk demokrati er velkjent. Det er også ditt engasjement på det internasjonale plan for en fredeligere og mer rettferdig verden.

Spania har på kort tid gjennomgått dramatiske omstillinger og har funnet sin naturlige plass blant de fremste nasjoner i det demokratiske Europa. Spanias plass i konstruktivt internasjonalt samarbeid vil bli ytterligere styrket som arrangør av Verdensutstillingen i Sevilla i 1992. Utstillingen har alle forutsetninger for å kunne bli et viktig internasjonalt møtested - politisk, kulturelt og økonomisk.

Nordmenns og spanieres veier har krysset hverandre gjennom århundrene. Våre folk har begge lange maritime tradisjoner. Havet har vært en utfordring og gitt muligheter som vi har utnyttet.

Norske og spanske oppdagelsesreisende har krysset verdenshavene. Våre handelsflåter og sjøfolk har ikke bare bidratt til å bygge ut den internasjonale handel, men også brakt tilbake verdifulle impulser fra andre land. Spansk sivilisasjon ble spredd til mange verdensdeler.

Havet har gitt våre fiskere og vår kystbefolkning et livsgrunnlag. Vi er også de første til å forstå hvor viktig det er for kommende generasjoner at havets ressurser utnyttes på en forsvarlig måte.

Vikingene seilte også til Spania. På skip som dere har sett på museum. Minnet om de norske vikinger holdes levende også utenfor Norge, bl.a. gjennom den årlige Viking-festival i provinsen Portevedra. Da en av våre vikinger besøkte nåværende Cadiz for nesten tusen år siden på vei til Det hellige land, så han i en drøm at han skulle bli Norges konge. Drømmen gikk senere i oppfyllelse. Han kristnet Norge og fikk navnet Olav den Hellige.

Også på det diplomatiske plan finner vi berøringspunkter i fortiden. Allerede i 1258 fant den spanske konge Alfonso X, den vise, det utenrikspolitisk klokt for Spania å sikre seg nordmennenes vennskap. Det ble inngått ekteskap mellom hans bror Don Filipe og Håkon Håkonsons datter Kristina, hvis jordiske levninger nå befinner seg nå i den kastiljanske landsbyen Covarrubias.

Det er ikke bare i det historiske perspektiv at vi finner berøringspunkter mellom Norge og Spania. Vi har et levende interessefelleskap også i dagens internasjonale samarbeid, i arbeidet for et bedre organisert og fredeligere verdenssamfunn for kommende generasjoner. De økte politiske kontakter mellom Norge og Spania i senere år har vist at vi har sammenfallende synspunkter i viktige internasjonale spørsmål.

På norsk side verdsetter vi det sikkerhetspolitiske samarbeid som vi har med Spania innen vår forsvarsallianse NATO. Statsminister Gonzalez besøker Norge i en tid da den politiske atmosfæren mellom Øst og Vest er bedre enn på svært lenge. USA og Sovjetunionen har innledet en dialog som allerede har gitt en konkret nedrustningsavtale, og som gir håp om en videreføring av nedrustningsprosessen.

Det synes å foreligge en ny erkjennelse av de overordnede fellesinteressene mellom Øst og Vest. Det er en erkjennelse som gir perspektiver utover nedrustningsarbeidet. Økende politisk tillit og ytterligere nedrustningstiltak og avspenning virker også positivt inn på den parallelle dialog om økonomi, miljø og menneskerettigheter, som er nødvendig for at arbeidet for internasjonal fred og sikkerhet skal bygge på et fast og mer varig fundament. Både Norge og Spania har her en viktig rolle å spille.

Statsminister Gonzalez besøk finner sted i en tid som også preges av dynamisk utvikling innen det utvidete Europeiske Fellesskap, som Spania nå er medlem av. Gjennomføringen av Det indre marked innen 1993, traktatfestingen av samarbeidsområder som vitenskap og teknologi og europeisk politisk samarbeid berører også norske interesser. Det er noe vi ønsker å forholde oss positivt og konstruktivt til, i tråd med våre felles interesser i et større Europa.

Den 1. januar neste år overtar Spania formannskapet i EF og Norge formannskapet i EFTA. Under denne felles formannskapstid håper vi på norsk side at nær kontakt mellom Norge og Spania kan gi et betydelig bidrag til arbeidet for et Europeisk Økonomisk Rom. Dette arbeid vil kunne gi den europeiske integrasjonsprosess ny fart og nye utviklingsmuligheter.

De bilaterale forbindelser mellom Norge og Spania er gode og de er under stadig utvikling.

Åpningen og liberaliseringen av spansk økonomi har utvidet samhandelen mellom våre land. Norske bedrifter etablerer seg i Spania og inngår joint-ventures med spanske samarbeidspartnere, særlig innen områdene akvakultur, turisme og vannkraft. For bare et par dager siden ble det mellom de berørte kommersielle parter undertegnet en avtale om salg av norsk gass til Spania. Fremtidige gassleveranser vil dermed knytte norske gassfelt til det spanske markedet, slik de allerede er knyttet til andre gassmarkeder på Kontinentet. Forbindelsene mellom våre to land vil derved få en ny og viktig dimensjon.

Spanias tradisjoner som kulturnasjon har beriket kulturlivet også på våre nordlige breddegrader. Spanske navn innen filosofi, kunst og arkitektur er en viktig del av vår felles europeiske kulturarv.

Nærmere en halv million nordmenn besøkte Spania ifjor. Mange har kjøpt bolig der. Nordmenn nyter godt ikke bare av Spanias sol og gunstige klima. Vi nyter også godt av det spanske folks vennskap og gjestfrihet.

Som aktive deltakere i årets Lofotfiske, er dere blitt nærmere kjent med norsk fiskekultur og leveforhold i vår nordlige landsdel, der klima, ressursgrunnlag og fangstmuligheter veksler, og stiller krav til vår evne til forsvarlig og langsiktig forvaltning av ressurser og miljø.

Herr Statsminister og fru Gonzalez, Kontaktene mellom nordmenn og spaniere innen handel, kultur, politikk og gjennom turisme er mangfoldige. Våre samtaler idag har bekreftet det gode forholdet mellom våre land, at vi ser likt på viktige internasjonale spørsmål og utfordringer, og at det er et betydelig potensiale for nærmere samarbeid mellom Norge og Spania. Jeg er sikker på at ditt besøk vil oppmuntre nordmenn og spaniere til å søke å utnytte dette samarbeidspotensiale i full bredde og dybde.

Med disse ord vil jeg få utbringe en skål for Spanias Statsminister og fru Gonzalez, og for et enda nærmere samarbeid mellom våre land.